

University of Groningen

Essays on Autonomy, Legality and Pluralism in European law

Lindeboom, Justin

DOI:
[10.33612/diss.111447089](https://doi.org/10.33612/diss.111447089)

IMPORTANT NOTE: You are advised to consult the publisher's version (publisher's PDF) if you wish to cite from it. Please check the document version below.

Document Version
Publisher's PDF, also known as Version of record

Publication date:
2020

[Link to publication in University of Groningen/UMCG research database](#)

Citation for published version (APA):
Lindeboom, J. (2020). *Essays on Autonomy, Legality and Pluralism in European law*. [Thesis fully internal (DIV), University of Groningen]. University of Groningen. <https://doi.org/10.33612/diss.111447089>

Copyright

Other than for strictly personal use, it is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

The publication may also be distributed here under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the "Taverne" license. More information can be found on the University of Groningen website: <https://www.rug.nl/library/open-access/self-archiving-pure/taverne-amendment>.

Take-down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Downloaded from the University of Groningen/UMCG research database (Pure): <http://www.rug.nl/research/portal>. For technical reasons the number of authors shown on this cover page is limited to 10 maximum.

Nederlandse samenvatting

Deze dissertatie bestaat uit zeven zelfstandige artikelen over de betekenis en rol van autonomie, legaliteit en pluralisme in het Europees recht, in het bijzonder het recht van de Europese Unie (EU). De eerste twee hoofdstukken gaan over de grondslagen van het EU-rechtssysteem. Hoofdstuk 2 analyseert de doctrine van de voorrang ('supremacy') van het EU-recht. De ontwikkeling van deze doctrine in de rechtspraak van het Europese Hof van Justitie toont aan dat het EU-rechtssysteem de noodzakelijke eigenschappen heeft van een rechtssysteem, zoals beschreven door de rechtsfilosoof Joseph Raz. Hoofdstuk 3 richt zich meer algemeen op de ontwikkeling van het EU-rechtssysteem aan de hand van H.L.A. Harts rechtstheorie. Dit hoofdstuk laat zien hoe de rechtspraak van het Europese Hof over de autonomie, rechtstreekse werking en voorrang van EU-recht kan worden begrepen als een normatieve formulering van een "rule of recognition". Hoofdstuk 4 gaat over de interne-marktrechtspraak van het Hof. De autonome aard van het EU-recht brengt met zich mee dat de interpretatie en betekenis van de interne-marktregels slechts kenbaar is op basis van uitspraken van het Hof, waarin het recht alleen ten aanzien van concrete casussen wordt uitgelegd. Hierdoor zijn fundamentele doctrinaire vraagstukken over de reikwijdte van de fundamentele vrijheden nog altijd onbepaald, en bestaat de rechtspraak in aanzienlijke mate uit "pragmatische" en "case-by-case" oordelen. Hoofdstuk 5 betreft de rol van het legaliteitsbeginsel in de rechtspraak over rechtstreekse werking van richtlijnen. Dit hoofdstuk introduceert een nieuwe doctrinaire theorie om de jurisprudentie van het Hof inzake verticale, omgekeerd verticale en horizontale rechtstreekse werking van richtlijnen te verklaren. In tegenstelling tot bestaande theorieën – die er niet in zijn geslaagd deze rechtspraak te beschrijven in een consistente theorie – is deze theorie congruent met alle bestaande jurisprudentie. Hoofdstukken 6, 7 en 8 focussen op de rol van pluralisme en autonomie in de interactie tussen (EU-)recht en moraliteit. Hoofdstuk 6 bespreekt een recent verschenen monografie over het gebruik van morele argumenten in rechterlijke interpretatie. Aan de hand van deze monografie wordt geïllustreerd – o.a. aan de hand van de rechtspraak over het EU-burgerschap – hoe het gebruik van morele argumenten door rechterlijke instanties een inherent pluralistische metaethiek veronderstelt. Hoofdstuk 7 illustreert de relatie tussen recht, pluralisme en moraliteit aan de hand van de acquisitie van het EU-burgerschap. Doordat de bevoegdheid om te bepalen wie een burger van een lidstaat van de EU is – en derhalve eveneens EU-burger – een autonome bevoegdheid is van de lidstaten, is er een groot scala aan mogelijkheden om het EU-burgerschap te verkrijgen. De onbereidheid

van lidstaten om hun soevereine, autonome rechten in dit verband af te staan aan de EU impliceert dat de acquisitie van het EU-burgerschap per definitie pluralistisch zal blijven. Dit pluralisme heeft, zo betoogt hoofdstuk 7, morele waarde. Hoofdstuk 8 illustreert deze morele waarde van de pluralistische acquisitie van het EU-burgerschap aan de hand van een contextuele analyse van de Zhu en Chen-zaak. Een reconstructie van de achtergrond van dit belangrijke arrest van het Europese Hof, op basis van interviews met alle betrokken advocaten en de nationale verwijzende rechter, toont aan hoe een van de mogelijkheden om het EU-burgerschap te verwerven tot rechtvaardigheid heeft geleid in de individuele situatie van mevrouw Chen en haar dochter Catherine. Het laatste, concluderende hoofdstuk brengt de voorgaande hoofdstukken nogmaals met elkaar in verband, en besluit met enkele afsluitende opmerkingen over de inzichten die met name de rechtsfilosofie en –theorie kan opleveren voor de studie van het Europees recht en het functioneren van het EU-rechtssysteem.